



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudců JUDr. Tomáše Foltase, Ph.D. a JUDr. Radimy Gregorové, Ph.D., v právní věci žalobce: **F. Š.**, zastoupen Mgr. Petrem Knapem, advokátem se sídlem v Hustopečích, Mrštíkova 15, proti žalovanému: **Finanční ředitelství Brno**, se sídlem v Brně, nám. Svobody 4, v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu,

t a k t o :

- I. Žaloba proti rozhodnutí Finančního ředitelství Brno ze dne 27. 11. 2008, č.j. 14590/08-1400-705264, **se z a m í t á.**
- II. Žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 27. 11. 2008, č.j. 14590/08-1400-705264, bylo zamítnuto odvolání žalobce proti platebnímu výměru Finančního úřadu v Hustopečích (dále též jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 16. 6. 2008, č.j. 39413/08/299960/9733, jímž byla žalobci vyměřena daň z převodu nemovitostí ve výši 16 500,- Kč.

Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce včasnou žalobu, ve které zejména uváděl, že při zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví (k němuž došlo rozhodnutím Okresního soudu v Břeclavi ze dne 13. 12. 2007, č. j. 0 Nc 1/2007-5), se stal výlučným vlastníkem některých nemovitostí (jiné stavby bez čp. na pozemku p.č. 1505/2, pozemků p.č. 1505/2, 1506 a 1507) zapsaných do té doby na LV č. 2312 pro obec Hustopeče, kat. území Hustopeče u Brna, zatímco druhému spoluvlastníkovi (paní J. M., která se stala výlučným vlastníkem jiných nemovitostí) byla uložena povinnost zaplatit žalobci částku 550 000,- Kč na vyrovnání podílů. Tuto částku však správní orgány nesprávně považovaly za částku, která by

zvětšila majetkové hodnoty v jeho vlastnictví. Podle žalobce z ní není možné vyměřit daň z převodu nemovitostí. Žalobce nabyl stejný podíl, jako vlastnil před zrušením a vypořádáním podílového spoluvlastnictví. Při takovém postupu by měla být daň vyměřena i druhému z bývalých spoluvlastníků. Žalobci nevznikl z vypořádání podílového spoluvlastnictví žádný prospěch. S ohledem na výše uvedené proto navrhl zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného.

Ze soudního spisu vyplývá, že k žalobě podal žalovaný písemné vyjádření, v němž uvedl, že žalobce uplatnil totožné námitky již v odvolání proti platebnímu výměru správního orgánu prvního stupně. Dodal, že při posouzení případu je třeba použít § 9 odst. 1 písm. a) zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů (dále též zákon č. 357/1992 Sb.), podle něhož je předmětem daně úplatný převod nebo přechod vlastnictví k nemovitostem. U vypořádání podílového spoluvlastnictví je tímto předmětem úplatný převod nebo přechod podílu nebo části podílu, o který se sníží hodnota podílu převodce. Při stanovení základu daně je třeba aplikovat § 10 odst. 1 písm. g) zákona č. 357/1992 Sb., podle kterého je základem daně z převodu nemovitostí v takových případech náhrada určená soudem. Smír, který byl uzavřen mezi žalobcem a druhým spoluvlastníkem, byl soudem schválen. Pro podporu svých závěrů odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu a navrhl zamítnutí žaloby.

Ze správního spisu plyne, že usnesením Okresního soudu v Břeclavi ze dne 13. 12. 2007, č. j. 0 Nc 1/2007-5, byl mezi žalobcem a J.M. schválen smír, podle něhož bylo zrušeno podílové spoluvlastnictví mezi jmenovanými k nemovitostem objektu bydlení č. p. 204 na p. č. 1505/1, p. č. 1505/1, jiné stavby bez č. p. na p. č. 1505/2, p. č. 1505/2, p. č. 1506, p. č. 1507 vše zapsáno na LV č. 2312, vedeném Katastrálním úřadem Jihomoravského kraje, kat. pracoviště Hustopeče, pro obec Hustopeče, kat. území Hustopeče u Brna. Z citovaných nemovitostí se žalobce stal výlučným vlastníkem jiné stavby bez č. p. na p. č. 1505/2, p. č. 1505/2, p. č. 1506 a p. č. 1507. Na vyrovnání hodnot podílů se J.M. zavázala zaplatit žalobci částku 550 000,- Kč. Výzvou ze dne 6. 5. 2008, č.j. 33856/08/299960/9733, byl žalobce správním orgánem prvního stupně vyzván k podání daňového přiznání z převodu nemovitosti. Platebním výměrem správního orgánu prvního stupně ze dne 16. 6. 2008, č. j. 39413/08/299960/9733, byla žalobci vyměřena daň z převodu nemovitosti ve výši 16 500,- Kč, když za základ daně byla stanovena částka 550 000,- Kč. Proti citovanému platebnímu výměru podal žalobce odvolání, v němž uplatnil obdobnou argumentaci jako v podané žalobě. Ze správního spisu dále vyplývá, že žalovaný napadeným rozhodnutím odvolání žalobce zamítl. Rozhodnutí odůvodnil tím, že správní orgán prvního stupně z důvodu nepodání daňového přiznání, a to ani v dodatečně poskytnuté lhůtě, stanovil daň podle pomůcek. Zákonné podmínky pro užití pomůcek byly splněny. Dále své rozhodnutí odůvodnil tím, že podle § 9 odst. 1 zákona č. 357/1992 Sb. je předmětem daně při zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví úplatný převod nebo přechod podílu nebo jeho části. Podle § 10 odst. 1 písm. g) téhož zákona je pak základem daně při zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví náhrada určená soudem. Protože soud ve smíru schválil též náhradu na vyrovnání podílů ve výši 550 000,- Kč, stala se tato částka základem daně.

Před tím, než se Krajský soud v Brně začal zabývat důvodností žaloby, zkoumal, zda jsou splněny podmínky řízení. Dospěl přitom k názoru, že žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, dále též „s. ř. s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a jde o žalobu přípustnou (ve smyslu ustanovení § 68 a § 70 s. ř. s.).

V souladu s § 75 odst. 1 odst. 2 s. ř. s. přezkoumal Krajský soud v Brně napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Ve věci bylo rozhodnuto bez nařízení jednání za splnění podmínek ve smyslu ustanovení § 51 s. ř. s.

Žaloba není důvodná.

Krajský soud přezkoumává rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce proti platebnímu výměru správního orgánu prvního stupně, jímž byla žalobci vyměřena daň z převodu nemovitostí. Předmětem sporu je přitom především právní otázka, zda podléhá dani z převodu nemovitostí úplatný převod spoluvlastnického podílu k nemovitostem v podílovém spoluvlastnictví.

Podle § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 357/1992 Sb. je poplatníkem daně z převodu nemovitostí převodce (prodávající); nabyvatel je v tomto případě ručitelem.

Podle § 9 odst. 1 zákona č. 357/1992 Sb. je předmětem daně z převodu nemovitostí úplatný převod nebo přechod vlastnictví k nemovitostem. Při zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví k nemovitostem je předmětem daně z převodu nemovitostí úplatný převod nebo přechod podílu nebo části podílu, o který se sníží hodnota podílu převodce, který měl před vypořádáním. Podílem spoluvlastníka se přitom pro účely daně z převodu nemovitostí rozumí souhrn hodnot všech jeho podílů na nemovitostech, které jsou předmětem vypořádání.

Podle § 10 odst. 1 písm. f) zákona č. 357/1992 Sb. je základem daně v případě zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví soudem, náhrada určená soudem nebo podíl na výtěžku z prodeje nemovitosti určený soudem.

K otázkám podstatným pro vyřešení merita žaloby se vyjádřil v minulosti Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 9. 11. 2006, č.j. 1 Afs 28/2006-77 (přístupný na www.nssoud.cz), který konstatoval, že „*Pokud spoluvlastníci zruší a vypořádají spoluvlastnictví k několika nemovitostem tak, že každý z nich bude nadále výlučným vlastníkem některé z těchto nemovitostí, přičemž hodnota nemovitostí každého z nich bude odpovídat hodnotě spoluvlastnických podílů, nepodléhá takové zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví dani z převodu nemovitostí [a to ani podle § 9 odst. 1 písm. a) a ani podle § 9 odst. 3 zákona ČNR č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí].“* Podle rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2006, sp. zn. 29 Ca 266/2004 (publikovaném v systému ASPI pod č. JUD138058CZ) pak platí, že „*Je-li podílové spoluvlastnictví vypořádáno tak, že spoluvlastníci převezmou do výlučného vlastnictví nemovitosti v hodnotě přesně odpovídající jejich dosavadním spoluvlastnickým podílům, není možno z takového vypořádání vyměřit ani daň darovací ani daň z převodu nemovitostí. Překročí-li hodnota nabytého pozemku hodnotový podíl jednoho ze spoluvlastníků, je pro zdanění rozhodující, zda se tak stane bezúplatně či úplatně. Pokud bezúplatně, je rozdíl obou hodnot daněn daní darovací, pokud úplatně, pak daní z převodu nemovitostí.*“

Žalobce v žalobě zastává stanovisko, že při vypořádání podílového spoluvlastnictví ke shora citovaným nemovitostem nabyt stejnou majetkovou hodnotu jako před vypořádáním, a proto mu nemůže být z částky 550 000,- Kč, která mu měla být na vyrovnání jeho podílu zaplacená, vyměřena daň z převodu nemovitostí. Žalovaný naopak zastává stanovisko,

vyjádřené i v napadeném rozhodnutí, že úplatné převody v rámci vypořádání podílového spoluvlastnictví dani z převodu nemovitostí podléhají, když za základ daně je třeba dle zákona při zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví soudem vzít náhradu soudem určenou.

Ze shora citovaného ustanovení § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 357/1992 Sb. je zřejmé, že při převodu nemovitosti je poplatníkem daně převodce. Předmětem daně jsou podle § 9 odst. 1 téhož zákona i úplatné převody podílu nebo jeho části při zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví s tím, že za základ daně je podle § 10 odst. 1 písm. f) zákona č. 357/1992 Sb. třeba vzít částku určenou soudem jako náhradu na vyrovnání podílů. Podílem je třeba rozumět hodnotu podílů na nemovitostech, které jsou předmětem vypořádání. Z tohoto hlediska je právní otázka dle názoru soudu jasná, když není pochyb o tom, že i v případě zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví převod podléhá dani. Je pouze otázkou, zda jde o daň darovací, což je případ bezúplatného převodu, nebo daň z převodu nemovitostí, v případě převodu úplatného. Žalovaný nepochybně posoudil projednávanou věc správně, když dospěl k závěru, že v případě žalobce jde o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví za náhradu, tedy o převod úplatný a tedy dani podléhající. Z citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu, č.j. 1 Afs 28/2006-77, jednoznačně plyne, že převodní dani nepodléhá takový způsob zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví, kde po takovém kroku podíloví spoluvlastníci vlastní nemovitosti v hodnotě odpovídající jejich předchozímu podílu. Takový závěr je zcela logický, neboť ačkoli dochází ke změně ve vlastnické struktuře jednotlivých nemovitostí, ve svém souhrnu podíl spoluvlastníků na nemovitostech vyjádřený jejich hodnotou zůstává i po takovém zrušení a vypořádání stejný. A contrario z toho podle zdejšího soudu plyne, že v případě, že podíl vlastníků na nemovitostech (které dříve mezi sebou měli v podílovém spoluvlastnictví) hodnotově stejný není, je třeba vzniklý rozdíl (jímž je jeden z bývalých spoluvlastníků obohacen) zdanit. Je pak pouze otázkou, jakou daní, jak soud shora konstatoval. U žalobce došlo ke zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví tak, že se stal výlučným vlastníkem shora citovaných nemovitostí a na vyrovnání jeho podílu mu měla být vyplacena částka 550 000,- Kč. Tato skutečnost svědčí o tom, že při vypořádání podílového spoluvlastnictví nabytí do výlučného vlastnictví nemovitosti v nižší hodnotě, než by odpovídalo velikosti jeho podílu, a proto bylo třeba mu tuto ztrátu kompenzovat aplikací závěrů, k nimž dospěl zdejší soud v citovaném rozsudku pod sp. zn. 29 Ca 266/2004. Na straně jednoho ze spoluvlastníků došlo k nabytí nemovitostí v hodnotě vyšší, než by odpovídalo jeho podílu a takový rozdíl dani podléhá. Protože v daném případě byla soudem určena náhrada, která měla být žalobci vyplacena, tedy došlo k vypořádání úplatnému, je třeba aplikovat § 9 odst. 1 ve spojení s § 10 odst. 1 písm. f) zákona č. 357/1992 Sb. a podrobit takový převod dani z převodu nemovitostí. Správní orgány obou stupňů též postupovaly správně, když za základ daně určily částku, kterou byl bývalý spoluvlastník povinen na vyrovnání podílu žalobci zaplatit, neboť ten zrušením a vypořádáním podílového spoluvlastnictví přišel o podíl na nemovitostech v téže hodnotě. V takovém případě se sice v souhrnu jeho majetková situace nezměnila, jak celkem logicky tvrdil žalobce, nicméně hodnota jeho majetku v nemovitostech se o danou částku snížila, a tato skutečnost je pro otázku stanovení daňové povinnosti rozhodná podle dikce § 9 odst. 1 zákona č. 357/1992 Sb. Pokud by měla být argumentace žalobce zohledněna, nebylo by možné zdanit ani případy, kdy osoba mající ve výlučném vlastnictví nemovitost tuto později někomu prodá za stejnou cenu, za kterou ji nakoupila, což je závěr jistě absurdní a zpochybňující smysl převodní daně. Hodnota jejího majetku by se v takovém případě v podstatě také nesnížila, avšak k převodu nemovitosti nepochybně došlo. Pokud žalobce dále namítal, že při takovém postupu by měla být daň vyměřena i druhému z bývalých spoluvlastníků, je třeba uvést, že podle § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 357/1992 Sb. je poplatníkem převodce, přičemž

v projednávané věci je třeba za převodce považovat osobu, která svůj podíl na nemovitostech v podílovém spoluvlastnictví v určité hodnotě ztrácí a za tento podíl nabývá právo na vyplacení částky na vyrovnání podílů, tedy žalobce, přičemž to, zda v souvislosti se zrušením a vypořádáním podílového spoluvlastnictví vznikla daňová povinnost i druhému ze spoluvlastníků, je pro posouzení této věci irelevantní; předmětem soudního přezkumu bylo stanovení daňové povinnosti žalobci, nikoliv třetí osobě. Krajský soud tudíž shledal postup žalovaného, resp. správního orgánu prvního stupně zákonným, v důsledku čehož žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítnul.

Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ustanovení § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V posuzované věci byl žalobce zcela neúspěšný, a proto právo na náhradu nákladů řízení bylo možno přiznat žalovanému. Jelikož však nebylo zjištěno, že by v souvislosti s tímto řízením žalovanému náklady vznikly, rozhodl soud tak, že právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal žádnému z účastníků.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí, které nabývá právní moci dnem doručení, lze podat opravný prostředek (kasační stížnost podle ustanovení § 102 a násl. s. ř. s.) do dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně prostřednictvím Krajského soudu v Brně. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 a § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

V Brně dne 22.7.2010

Mgr. Milan Procházka, v.r.
předseda senátu